

29 OBSERVANT

BONDEN WILLEN MEEPRATEN OVER REORGANISATIEPLAN

Voordat er wat gebeurt op het terrein van facilitering of reorganisatie van diensten zullen er eerst dienstcommissies moeten worden ingesteld. Dat hebben vakbondsvertegenwoordigers vorige week donderdag in het Georganiseerd Overleg met het college van bestuur bepleit. Het college bestudeert deze voorstellen, zo liet het bij monde van voorzitter Vredevoogd weten. Toezeggingen zijn nog niet gedaan.

In wat wederzijds als "constructief overleg" werd aangemerkt hebben de vakbonden vooral aangedrongen op een zorgvuldige procedure waar het gaat om voorgaande veranderingen binnen en tussen de diensten. Dat impliceert dat nu eindelijk medezeggenschapsorganen in de vorm van dienstcommissies van de grond moeten komen. Het college staat welwillend tegenover deze suggestie, maar, zo verklaart collegelid Dittrich, wil de behandeling van de voorstellen tot reorganisatie en facilitering niet laten ophouden. Voor januari 1992 zullen de veranderingen hun beslag moeten krijgen, vindt hij. Mocht het dus niet lukken om voor aanstaande 1 september volwaardige gekozen dienstcommissies in te stellen, dan zullen commissies moeten worden gevormd waarvan de leden eventueel door andere organen worden aangewezen. Zij zullen dan wel de officiële wettelijke status van dienstcommissie krijgen, zegt Dittrich. In het georganiseerd overleg is door de vakbondsvertegenwoordigers overigens stevige kritiek uitgeoefend op de uitgangspunten van de faciliteringsgedachte. Men twijfelt

zeer of een "interne markt" beter zou functioneren dan een budgetsysteem. Dat er her en der gesleuteld moet worden aan het dienstenapparaat acht men niettemin buiten kijf.

Het uitlekken van de nota waarin deze ideeën van het college waren verrat heeft tot grote woede bij de betrokken bestuurders geleid. Er wordt naarstig gepoogd om achter de bron van het lek te komen. Dittrich bestrijdt verder dat de wijzigingen in de laatste concepten van de nota, waarin werd geschoven met de plaats van het secretariaat van het college onder leiding van secretaris drs. B. Niessen, iets van doen zou hebben met een conflict over diens positie. Het betrof uitsluitend een kwestie van naamgeving, ontstaat doordat Dittrich geen rekening had gehouden met de wettelijke status van het "bureau van de universiteit". Naar alle waarschijnlijkheid zal Niessen (als de plannen tenminste doorgaan) dan ook hoofd worden van de Centrale stafgroep, aldus Dittrich.

Het college hecht eveneens weinig geloof aan berichten dat er binnen de dien-

sten onrust zou zijn ontstaan over de plannen. Vredevoogd hoort "niets anders dan positieve reacties", liet hij na de publicatie in *Observant* van vorige week weten.

De vakbondsvertegenwoordigers in het georganiseerd overleg denken daar echter anders over. Zij constateren, wel degelijk bezorgdheid onder het personeel. Daarbij wijzen zij erop dat er een schril contrast bestaat tussen de gevolgde procedures rond de reorganisatie van de dienst FZ, waarbij het gehele personeel intensief betrokken is geweest, en de huidige voorstellen tot reorganisatie in de uitgelekte nota. Daarover is officieel nog niemand geconsulteerd. Het college heeft inmiddels aangekondigd dat volgende maand een definitieve versie van de nota ter discussie staat in de universiteitsraad. Ook de faculteiten en deinsthoofden worden binnenkort in de overlegprocedure betrokken.

Wammes Bos

OVERHEID BESTE KLANT VAN UNIVERSITEITEN

Het bedrijfsleven betaalt slechts een kwart van alle contractonderzoek aan de Nederlandse universiteiten. De belangrijkste opdrachtgevers zijn ministeries en lagere overheden, die bijna veertig procent voor hun rekening nemen. Non-profitinstellingen, zoals de kankerbestrijding, betalen dertig procent van het onderzoek.

Dit blijkt uit een enquête van de Algemene Rekenkamer onder de Nederlandse universiteiten. In tegenstelling tot wat soms wordt gedacht, blijkt het bedrijfsleven dus een betrekkelijk klein deel van het contractonderzoek te betalen. Alleen de bèta- en technische faculteiten doen veel zaken met deze sector: ongeveer veertig procent van hun contractonderzoek wordt door bedrijven betaald, voor de overige faculteiten is dat ongeveer twintig procent. De grootste opdrachtgever is de overheid. Ministeries en lagere overheden zijn de beste klanten van de alfa- en gamma-faculteiten, met respectievelijk 55 en 45 procent van het totale contractonderwijs. Maar ook voor de bèta's en de technici is de overheid ongeveer even belangrijk als het bedrijfsleven. Respectievelijk 35 en 43 procent van de opdrachten komen van ministeries en lagere overheden. De medische faculteiten nemen een bij-

zondere plaats in, omdat zij vooral gericht zijn op non-profit instellingen, zoals de hartstichting of het Koningin Wilhelminafonds, sinds kort Nederlandse Kankerbestrijding geheten. Dergelijke fondsen zijn goed voor 46 procent van het contractonderzoek. Voor andere faculteiten ligt dit cijfer aanzienlijk lager. Het gamma-cluster scoort nog dertig procent, de alfa's en bèta's vijftien procent. Bij de medici wordt overigens toch nog twintig procent van het onderzoek gedaan in opdracht van het bedrijfsleven.

Uit de enquête van de Rekenkamer blijkt voorts dat bèta-faculteiten het goedkoopste contractonderzoek doen. De Rekenkamer heeft de omzet van het contractonderzoek voor de verschillende clusters binnen de universiteit vergeleken met de inzet van personeel. Omgerekend is de jaarprijs per onderzoeker bij het bèta-cluster ongeveer 83.000 gulden.

Kort daarop volgt het gamma-cluster met 86.500 gulden per medewerker. De onderdelen alfa (97.000 gulden), medisch (100.000 gulden) en technisch (104.000 gulden) vormen de middenmoot. Veruit de duurste is de landbouwuniversiteit Wageningen, die per onderzoeker per jaar ruim 180.000 gulden in rekening brengt.

Bij zestig procent van de faculteiten moet contractonderzoek ingepast kunnen worden in het reguliere onderzoeksprogramma, zo blijkt uit de enquête. Voor de meeste onderzoekers is contact met de maatschappij één van de belangrijkste voordelen van contractonderzoek. Het argument dat de 'derde geldstroom' waardevol onderzoek mogelijk maakt dat anders zou blijven liggen, ontmoet slechts 'matige' instemming, aldus de Rekenkamer.

Peter Giesen

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg.
Redactie-adres: Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Negende jaargang, nummer 29, 27 april 1989

Inhoud

Pagina 5

Mis

Het is weer reorganiseren wat de klok slaat. Bureau Berenschot lichtte de dienst Financiële Zaken door en kwam tot de bevinding dat daar van alles mis is. Maar niet alleen binnen de dienst, ook in de bestuurlijke omgeving waarin FZ moet opereren rammelt er het een en ander. De voorstellen tot verbetering worden dus gelijkmatig op de dienst zelf en op het college van bestuur gericht.

Pagina 6

Mei

'Een nieuwe lente en een nieuw geluid', luidt de eerste regel van Herman Gorters gedicht Mei. In maart werd Mei honderd jaar en op vier woensdagmiddagen in de komende maand mei zal Wiel Kusters een collegereeks over het gedicht verzorgen. In dit nummer geeft hij al enige interpretaties prijs.

Pagina 7

Wetenschapswinkel

De wetenschapswinkel gaat volgens coördinator Paul Thewissen een bloeiende tijd tegemoet. Steeds meer studenten doen er hun eerste onderzoekservaring op. Het idealisme waarmee de eerste winkels van start gingen lijkt vervangen door individuele belangen in het kader van de carrièreplanning. Voor de klant, die een wetenschappelijk antwoord op zijn vragen zoekt, zal dat nauwelijks verschil uitmaken. Maar hoe staat het met de kwaliteit van de hulpvragen en hoe scheidt de Maastrichtse wetenschapswinkel het kaf van het koren?

Volgende week geen *Observant*

In verband met Hemelvaartsdag (4 mei) en Bevrijdingsdag (5 mei) komen wij volgende week niet uit. Het eerstvolgende nummer verschijnt -met verkiezingsbijlage- op donderdag 11 mei.

INVOERING OV-JAARKAART DIT JAAR NOG ONZEKER

De Tweede Kamer heeft besloten om de behandeling van de OV-studentenkaart nu maar af te ronden. Tijdens bijna twee weken uitstel van de stemming heeft het politiek beraad niets nieuws opgeleverd.

Het parlement wil vandaag stemmen over de invoering van de OV-jaarkaart voor studenten. Het uitstel van de stemming had overigens niets te maken met de kaart als zodanig, want het was al geruime tijd bekend dat een Kamermeerderheid daar voor is. Het probleem had betrekking op de zogeheten mbo-maatregel, die deel uitmaakt van hetzelfde wetsvoorstel. Woensdagavond werd nog een kort debat aan deze kwestie gewijd.

Onzekeer

Als de Tweede Kamer de behandeling eindelijk heeft afgerond, blijft toch onzeker of de OV-studentenkaart per 1 september wordt ingevoerd. De woordvoerder van minister Deetman bevestigde deze week opnieuw dat de voorbereidende werkzaamheden wel nog steeds op die datum zijn gericht. Een definitieve uitspraak over de invoeringsdatum doet de bewindsman echter pas als ook de Eerste Kamer zijn fiat heeft gegeven. 'De minister zal dan serieus bekijken of het allemaal wel kan. Hij zal zijn vingers niet willen branden door een overhaaste beslissing,' aldus de woordvoerder. Op welk tijdstip de Eerste Kamer het voorstel zal behandelen, is nog niet te zeggen. De onderwijscommissie van de Senaat heeft twee weken geleden te kennen gegeven dat zij zich geen overhaaste beslissingen laat opdringen. Toen werd gesuggereerd dat een debat op 9 mei zou kunnen plaatsvinden. Volgens de voorlichter van de Eerste Kamer is die datum inmiddels weer van tafel door de verdraging die de Tweede Kamer ophiiep. 'De onderwijscommissie wacht af of de minister op snelle behandeling aandringt. Daarna wordt pas bezien welke datum haalbaar is,' zo zei hij.

Uitstel

Dat de technische voorbereidingen nog steeds zijn gericht op invoering per 1 september, wordt bevestigd door de Informatiseringsbank. De verzelfstandigde Groningse vestiging van het ministerie moet op 1 juli de adressen aanleveren van alle studenten die recht hebben op een OV-kaart. Deze week heeft de Informatiseringsbank een formulier aan alle beursstudenten toegestuurd, waarmee zij eventuele adreswijzigingen kunnen doorgeven. Een 'opgeschoond' adresbestand kan dus tijdig beschikbaar zijn.

Als de invoeringsdatum echter uitgesteld mocht worden, dan kost dat de Informatiseringsbank per maand een bedrag van 15 miljoen gulden. Wanneer Deetman straks zijn definitief besluit neemt, heeft hij er bovendien rekening mee te houden dat de uitstel steeds met een periode van twee maanden tegelijk moet geschieden. Dat houdt verband met de werking van het geautomatiseerde gegevensbestand van de bank. De eerstvolgende mogelijkheid na 1 september is dus 1 november.

Het te nemen besluit wordt nog verder gecompliceerd door de opstelling van de

Nederlandse Spoorwegen. NS-directeur Ploeger heeft deze week laten weten dat wat hem betreft uitstel altijd betekent uitstel tot 1 mei volgend jaar. De spoorwegen moeten namelijk in hun dienstregeling rekening houden met de enorme passagierstoelooi die ontstaan als ruim 550.000 studenten een OV-kaart hebben. En de dienstregeling, aldus Ploeger, wordt maar twee keer per jaar aangepast - per september en per mei. Voor de NCRV-radio zei de NS-directeur dat hij nog maar enkele dagen de tijd heeft voordat een definitieve beslissing over het dienstrooster van september moet vallen.

MBO

De uitslag van het debat over de mbo-maatregel was bij het ter perse gaan van deze krant nog niet bekend. Minister Deetman wilde dat uitwonende mbo-leerlingen dezelfde, lagere beurs krijgen als thuiswonenden. Zij zouden wel een OV-jaarkaart krijgen. Nadat onder meer de Landelijke Studenten Vakbond (LSVB) tegen dit plan had geprotesteerd, heeft CDA-Kamerlid Lansink pogingen gedaan om de maatregel uit het wetsvoorstel te krijgen. Tot twee keer toe heeft hij amendementen ingediend, die echter onaanvaardbaar waren voor de VVD omdat de gewenste bezuinigingen dan niet meer gehaald konden worden.

Na verhitte discussies hebben de fracties van VVD en PvdA tot uitstel van de behandeling besloten, teneinde Lansink een kans te geven om alsnog een dekking te vinden voor een gat van ongeveer 25 miljoen gulden. Dinsdag moest Lansink toegeven dat hij daar niet is was geslaagd. Het politiek beraad heeft uiteindelijk alleen tot de conclusie geleid, dat het wetsvoorstel weer op de Kameragenda moest komen om het snel te kunnen afronden.

Lansink heeft dinsdagavond nog een nieuwe versie van zijn amendement ingediend. Daarin wordt een algemene verlaging van het studentenbudget en de basisbeurs voorgesteld met 11 gulden per maand. Daarmee wordt geen gat in de bezuinigingen geslagen. Lansink: 'De verlaging van beurs kan niet worden gecompenseerd in de aanvullende beurs of het leningendeel van de studiefinanciering. Dat is een nadeel. Een voordeel van mijn voorstel is echter dat mbo'ers hetzelfde behandeld worden als andere studenten.'

Jos Dohmen/HOP

GGK-studenten bundelen belangen

Studenten en ex-studenten van de afstudeerrichting Geestelijke Gezondheidskunde gaan een Vereniging Belangenbehartiging Geestelijke Gezondheidskunde (VBGGK) oprichten. Voorlopig wil de vereniging zich vooral bezighouden met het uitdragen van informatie over de studie GGK en het opzetten van een vacaturebank voor leden.

De oprichting van de VBGGK komt deels voort uit onvrede met de bestaande voorlichting over Geestelijke Gezondheidskunde aan middelbare scholieren en aan potentiële werkgevers. De nieuwe vereniging wil middels promotie-activiteiten meer helderheid verschaffen over de inhoud van de studie en de kwaliteit van de afgestudeerden. Volgens de initiatiefnemers bestaat er nog veel onzekerheid over het perspectief van GGK'ers op de arbeidsmarkt, vooral omdat de opleiding nog te weinig bekend is. Daarom zal er regelmatig een informatiebulletin worden uitgebracht en gaat men voor de leden een vacaturebank opzetten.

Onduidelijkheid bestaat er verder over de afbakening tussen de studies GGK en klinische psychologie. De VBGGK wil zich er sterk voor maken dat haar afgestudeerde leden toegelaten worden tot de post-doctorale RINO-opleidingen psychotherapie. Om de kwaliteit van de afgestudeerden te waarborgen acht de vereniging het van groot belang dat het curriculum GGK ondanks reorganisaties op eenzelfde peil blijft. Daarnaast zullen de leden een ethische code moeten onderschrijven, die vergelijkbaar is met de gedragscode voor psychologen. Op termijn wil de VBGGK een advies- en klachtencommissie instellen, om cliënten en werkgevers de mogelijkheid te bieden in beroep te gaan. De VBGGK hoopt hiermee onder meer twijfels te kunnen wegnemen bij stage-instellingen en potentiële werkgevers.

De VBGGK bevindt zich nog in de beginfase. Op 11 mei staat een voorlichtingsdag gepland en op 1 juni volgt de eerste algemene ledenvergadering. Dan wordt het bestuur gekozen en worden de vier werkgroepen geïnstalleerd, die voor de verdere uitbouw moeten zorgen. Het gaat daarbij niet alleen om voorlichting en promotie, maar ook om het organiseren van activiteiten als symposia en thema-avonden en het bevorderen van de werkgelegenheid van GGK'ers op het terrein van onderwijs en onderzoek. Inkomsten verwerft de VBGGK voornamelijk uit contributies: studenten gaan jaarlijks zevenendertig gulden vijftig betalen, afgestudeerden en medewerkers zestig gulden. Daarnaast hoopt de vereniging onder andere op subsidie van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen.

Vooralsnog is de VBGGK alleen toegankelijk voor (afgestudeerde) GGK'ers. Het gaat om 150 potentiële leden. In de toekomst kunnen waarschijnlijk ook andere werkers in de geestelijke gezondheidszorg lid worden.

Emely Nobis

Majesteit

Majesteit, hoe gaat het met U? Staat de verjaardagstaart al in de oven en is het nieuwe hoedje klaar? Ik dacht, felicitatiekaarten en wensbrieven leest ze toch niet, laat maar iets van je horen via Observant. Want iedere koningin leest wel een opinieblad naast de Staatscourant. Ja, hier gaat alles goed. Er is hier natuurlijk ook wel het een en ander veranderd in die 150 jaar. Wat werd er vroeger toch met cadeautjes gesmeten. Uw voorvader, Koning Willem I, was 150 jaar geleden niet eens jarig op het moment dat hij Limburg cadeau kreeg. Zo'n prachtig stukje bobbelland met alles erop en eraan, welke majesteit krijgt dat tegenwoordig nog zonder dat die jarig is? Ach, de tijden zijn veranderd, zeg dat wel. Tegenwoordig moet je als majesteit op je koninginnedag zelfs nog vriendelijk lachen tegen een burgemeester die je namens het dorp een kleffe peperkoek aan je kroon smeert. Maar U zult misschien ook wel denken: wat moet je anders als werkende vrouw? Andere banen liggen tenslotte ook niet voor het oprapen in die branche. En U moet natuurlijk ook nog even wachten met de vut voordat de oudste de zaak kan overnemen. En omdat ouders altijd willen dat hun kinderen het later nog beter krijgen dan zijzelf ooit hebben gehad, zal ik U een goeie tip geven: laat al uw ministeries facilitair gaan werken. U hoeft ze dan alleen maar te betalen wanneer Uw onderdanen er gebruik van maken. Geloof me, dat koninkrijk van Uw zoon gaat lopen als een trein. Neem nou bijvoorbeeld een nieuw paspoort. Uw zoon, inmiddels koning, belt de chef van het Ministerie van Geleendheidsdrukkwerk en zegt dan en dan moet ik dat en dat hebben. Dan zegt die chef niet: sorry sire, dat gaat zo en zolang duren en reken er maar op dat het er nooit komt. Nee, die fotofolder is gewoon klaar op het moment dat Drukkerij Douane hem ook had kunnen leveren. Ik bedoel, dat gefaciliteerde ministerie kijkt wel uit. Want als Uw zoon dat klusje niet op tijd in het paleis heeft, dan laat hij natuurlijk volgend jaar wel mooi bij Drukkerij Douane ook het nieuwe volkslied drukken. En dan heeft het ministerie van Geleendheidsdrukkwerk dat jaar geen boter bij de inktvis. Ik leg het maar even uit voor het geval dat U Observant nr. 28 wat vluchtig gelezen heeft. Daarin stond zo'n verhaal over facilitering. Echt nieuw is dat natuurlijk ook weer niet. Onze studierichtingen werken al jaren zo: de Faciliteit der Rechtsgeleerdheid, de Faciliteit der Geleendheidswetenschappen, en al die andere Faciliteiten, noem maar op. Die Faciliteiten zijn zo facilitair dat ze hier zelfs advertenties in kranten plaatsen om klanten te krijgen. En het werkt, want alle andere Faciliteiten in uw rijk doen het ook al met succes. Weet U, majesteit, wat ik jammer vind? Observant wil zelf ook wel een beetje facilitair, maar nou mogen ze geen Shell-advertenties meer opnemen van hun regering. En omdat ze zelf problemen hebben met Olivetti zijn uit die hoek ook geen advertentie-inkomsten te verwachten. Ik zie het er nog van komen dat wij hier iedere week een paar florijnen moeten neertellen om het blad te bemachtigen. In de statuten moet dan wel worden opgenomen dat Uw zoon een gratis abonnement krijgt. Vervolgens wordt hij benaderd om als sponsor op te treden. Observant krijgt het predikaat 'Koninklijk' en de kinderen van de koning komen studeren in Maastricht. Want hij wil natuurlijk ook dat zijn kinderen het beter krijgen dan hij. Nog een prettige dag, majesteit, en geef de peperkoek maar door aan de gefaciliteerde lakeien.

Ton Brouns

Universiteiten willen beperking van toelating handhaven

Hoewel de universiteiten 'per saldo' positief oordelen over het wetsontwerp hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), hebben zij op enkele punten toch forse kritiek. Dat blijkt een intern stuk van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU).

Het VSNU-stuk is een concept van een brief die in juni naar de Tweede Kamer zal worden verstuurd. Voor die tijd moeten alle universiteiten zich nog over de tekst uitspreken. Gezien de eerdere reacties op het wetsontwerp lijkt het echter onwaarschijnlijk dat de definitieve brief aan de Kamer er essentieel anders zal uitzien dan het concept dat nu in omloop is.

Lof hebben de universiteiten voor het uitgangspunt van de WHW dat de overheid zich 'afstandelijk' dient te gedragen. Waardering is er ook voor de doelstelling de regelgeving voor het hele hoger onderwijs verregaand te vereen-

voudigen. De bepaling in het wetsontwerp dat opleidingen verplicht zijn hun capaciteit met 25 procent uit te breiden als de onderwijsvraag daar aanleiding toe geeft vindt de VSNU 'rigide'. De universiteiten zijn van mening dat die bepaling 'niet in de wet thuishoort'. Zij vrezen dat er niet alleen op het personele vlak, maar ook op het gebied van de huisvesting onoverkomelijke problemen zullen ontstaan als zij tot een dergelijk capaciteitsuitbreiding worden gedwongen.

Een toelatingsbeperking na de propaedeutische op grond van arbeidsmarktveranderingen wil er bij de VSNU niet in. Het is onaanvaardbaar dat studenten die wel zijn geslaagd voor hun eerstejaar toch niet verder mogen, aldus de universiteiten. Tenslotte menen ze dat het mogelijk moet blijven aanvullende eisen te stellen aan VWO-abituriënten.

Luuk Hajema/UK

Samengesteld door Emely Nobis

Maastrichtse RUL

In de serie 'universiteitssteden' bespreekt het maandblad Student "de jongste universiteit in de oudste stad des lands": de Rijksuniversiteit Limburg -steevast met "RUL" aangeduid- waar "je het in blokken doet" en "waar men er de voormenige student waarschijnlijk bevrijdende stelregel op na houdt dat het volgen van onderwijs niet ten doel heeft dat er regelmatig briljante tentamens moeten worden afgelegd". Economie-student Gert de Vries roemt de kleinschaligheid van Maastricht, "groot genoeg om veel te doen, maar klein genoeg om elkaar nog te kunnen ontmoeten". Noortje van der Putten, vierdejaars economie-studente, constateert dat Maastrichtse studenten "wat netter zijn dan in andere steden". KOKO-voorzitter Aart Bolluyt vindt Maastricht een "ontspannen stad", waar "nieuwe films of de NRC wat langer op zich laten wachten". De internationale allure van Maastricht wordt onder andere bepaald door de grote groep studenten die net over de grens in België woont, waar je "etenswaren bij de boeren koopt". Er bestaat een groot verschil tussen studenten die wel of niet uit Limburg komen: De Limbo's "gaan gewoon door met hun leven, al dan niet in Maastricht, en trekken zich verder weinig aan van het studentenleven". De niet-Limburgers voelen zich "buitenstaander" en "trekken veel met elkaar op". Het Maastrichtse uitgaansaanbod is beperkt tot cultuur met een kleine c. Wel heeft Maastricht circa dertig studentenverenigingen en disputen, waaronder het katholieke Servatius, "waarvan boze tongen beweren

dat het een bolwerk is van de Zwarte, Gijssiaanse Reactie". (Student)

Old Boys

Studentenvereniging Tragos gaat gouden tijden tegemoet. Nu steeds meer studenten carrière willen maken, neemt de populariteit van de corpora toe. Volgens sociaal geograaf Jos van Hezewijk worden bij het corps de juiste karaktereigenschappen voor topfunctionarissen gekweekt: het gevoel dat het prettig is om belangrijk te zijn, een superioriteitsgevoel, sterk voor jezelf opkomen, egoïst zijn. Bovendien ontmoet je "op het corps" de juiste vrienden. Hier wordt de basis gelegd voor het ontstaan van de netwerken van corpsleden (Old boys network), die elkaar na hun studie bij bepaalde bedrijven en instellingen in topfuncties tegenkomen. Als voormalige corpsleden deel uitmaken van sollicitatiecommissies, is er volgens Hezewijk zelfs sprake van onderlinge positieve discriminatie. Meer dan de helft van driehonderd Nederlandse topfunctionarissen is lid geweest van een studentencorps en heeft daarin een bestuursfunctie vervuld. Naast het lidmaatschap van het corps blijkt ook de keuze van de universiteit heel belangrijk op weg naar de top. Voormalige studenten uit Rotterdam zijn het meest vertegenwoordigd in de elite, gevolgd door Delft, de Universiteit van Amsterdam en -op de vierde plaats- Leiden. Zesendertig procent van de topmensen heeft tegenwoordig economie gestudeerd, negen procent rechten. (Mare)

Shell

De universiteitsraad van de Universiteit van Amsterdam heeft een motie aangenomen, waarin contractonderzoek voor Shell wordt afgekeurd. Onderzoekers die al voor Shell werken moet worden gezocht hun contacten met dat bedrijf te verbreken. Een expliciet verbod voor dergelijk onderzoek ging de meeste raadsleden te ver. Aanleiding voor de motie waren de blokkade-acties die vorige week in Amsterdam plaatsvonden als protest tegen de aanwezigheid van Shell in Zuid-Afrika. Het college van bestuur van de UvA ontraadde de motie, onder andere omdat de raad in het verleden bij de bespreking van derde geldstroom-onderzoek nooit structureel bezwaar heeft aangetekend tegen onderzoek voor bedrijven met banden met Zuid-Afrika. Onbekend is in welke mate momenteel onderzoek ten behoeve van Shell plaatsvindt aan de UvA. (Folia)

Basisarts

De medische student leert tijdens zijn basisartsopleiding te weinig op het gebied van de psychische stoornissen en problemen, de oogziekten en de ziekten van de vrouwelijke en mannelijke geslachtsorganen. In de algemene artsopleiding komen deze onderwerpen te weinig aan bod zodat de arts die aan de huisartsopleiding begint met een achterstand zit. Dat concludeert Lisa Tan in haar proefschrift 'Tekorten in de opleiding van huisartsen'. Ze noemt de huidige basisartsopleiding een monstrum, een conglomaraat van specialismen met slechts gering onderling verband: "het geheel is zo weinig doelmatig dat het volgen van deze studie feitelijk enorme

tijdverspilling oplevert". De basisarts als eindprodukt van deze opleiding is volgens Tan een ondefinieerbare figuur die alleen geschikt is om toegelaten te worden tot een vervolgopleiding. (Folia)

LSVB

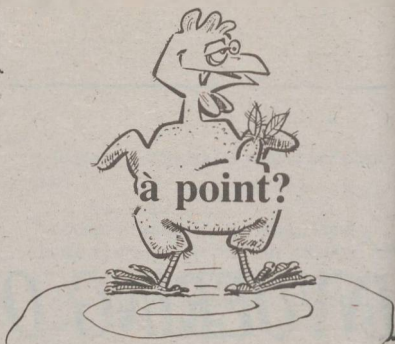
Zaterdag 15 april vond het 'festicon' van de landelijke studentenverbond LSBV plaats. Ongeveer tweehonderd studenten discussieerden in Amsterdam over verschillende aspecten van onderwijskwaliteit, maar bleken na afloop tot geen enkele conclusie te zijn gekomen. LSBV-voorzitter Nicky de Hiep gebruikte stelde in haar slotwoord wel een aantal vragen, waar ze "nog geen duidelijk antwoord" op had: "Moeten instellingen zich inderdaad onderling gaan profileren en op welke kenmerken moeten zij dat doen? Moeten we als studenten accepteren dat ons een rol als onderwijsconsument wordt opgedrongen bij de invoering van een soort strippenkaartensysteem? Moet de bestuursstructuur van de instellingen veranderen in de richting van een professioneel management? (HOP)

Avond

Veel avondstudenten voelen zich slecht behandeld door de universiteit. De steeds groter wordende - groep heeft het toch al moeilijk: naast een veertig-urige werkweek en vaak nog een gezin ook, moet er gestudeerd worden. Vrije tijd is er niet meer. Drie vijf uur durende college-avonden per week en daarbovenop nog eens de zelfstudie zijn niet niks. De twintig uur studiebelasting die een gemiddelde avondstudie wekelijks zou inhouden, wordt door de meeste studenten met een korreltje zout genomen: ze hebben veel meer tijd nodig. Geen wonder dat vaak met afgunst wordt gekeken naar de normale studenten, die hun studie moeiteloos combineren met kroeg en sport. "Ik kan heel kwaad worden als ik een dagstudent hoor klagen dat hij het zo zwaar heeft. Wie geen baan heeft, moet het normaal gesproken in vier jaar kunnen redden", aldus een avondstudente. Tien procent van de Leidse studenten volgt nu avondonderwijs en hun aandeel neemt nog toe. De behandeling door de universiteit is daar trouwens niet naar, gezien de vele klachten van de deeltijders: weinig keuzemogelijkheden, rammelende programma's en medewerkers die weigeren na zonsopgang nog colleges te geven. In veel gevallen schijnt de universiteit hen niet serieus te nemen. "Ze zeggen nog net niet: we hebben liever dat jullie oprotten". (Mare)

Turkse studenten

Omdat ze moe werden van opmerkingen als 'Ga toch lekker integreren' en cliché-vragen als 'Moet jij geen hoofddoek dragen?' of 'Wordt jij ook uitgehuwelijkt', hebben een aantal Turkse jongeren de Turkse Studentenvereniging opgericht, voor studenten van hbo-instellingen en universiteiten. De vereniging wil niet alleen een band scheppen tussen de eigen leden, maar ook een middel zijn om de Nederlandse studenten te informeren over de specifieke problemen waarmee Turkse jongeren kampen. Op het programma staan onder andere culturele activiteiten en uitwisselingsprogramma's. De vereniging wil bovendien bevorderen dat Turkse ouders hun vaak bestaande bezwaren tegen het doorstuderen van hun dochters overboord zetten. (Quod Novum)

(Vervolg) Toen Hume zich op zijn levensavond in Edinburgh vestigde, verheugde hij zich op een leven van studeren en recepten schrijven. In Frankrijk was zijn belangstelling voor de fijne keuken gewekt, al zag hij als scepticus ook de nadelen van een verfijnde smaak: "A very delicate palate, on many occasions, may be a great inconvenience both to a man himself and to his friends." Maar dat gold niet voor Hume en zijn gasten, onder wie hij een grote faam als historicus, filosoof, én gourmet genoot. Helaas zijn de recepten van deze "Lucullus van het Noorden", op een enkele aanduiding in zijn brieven na, onbekend. Maar misschien worden ze nog eens gevonden. Hume had een huishoudster die voor hem kookte, zodat de veronderstelling gerechtvaardigd lijkt dat hij recepten componeerde zoals de oude Bach muziek: aan zijn schrijftafel.

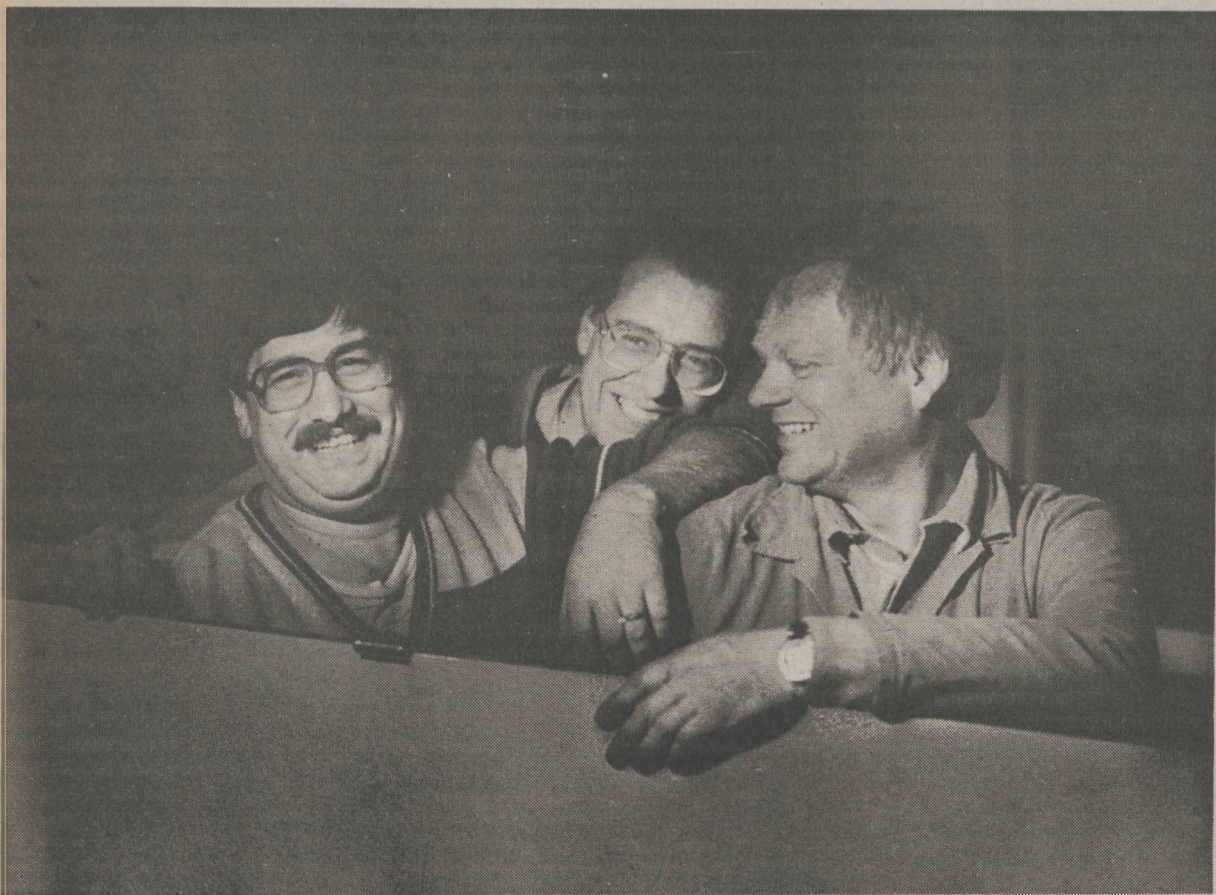
Van één recept kennen we in ieder geval de voornaamste ingrediënten: old mutton in old claret (Hume had een vermaarde wijnkelder). Ik heb dit gerecht proefondervindelijk gereconstrueerd met als leidraad een opmerking van de filosoof zelf die we als een physiologie du goût avant la lettre kunnen beschouwen: "A good palate is not tried by strong flavours; but by a mixture of small ingredients, where we are still sensible of each part, notwithstanding its minuteness and its confusion with the rest."

Koop een stuk schapevlees (met bot) van de voorbout. Als dat hier niet lukt, ga dan naar Luik. Daar zitten in de Rue de la Goffe maar liefst vier schapeslaggers op een rij. Snijd het vet op regelmatige afstanden in. Maak een marinade van een rode Bordeaux van goede kwaliteit. Oude Bordeaux is nogal prijzig, maar een Rioja benadert de smaak goed; die wordt veelal nog geproduceerd op een manier die in Frankrijk allang verlaten of slechts in de beste châteaux gehandhaafd is, en die aan de wijn een aangename houtsmaak geeft. Voeg aan de wijn per 200 gram vlees een gekneusde teen knoflook en een laurierblad plus een van ieder voor de pot toe, enkele takjes rozemarijn, en een handjevol gekneusde jeneverbessen. Neem het vlees na drie dagen uit de marinade en droog het af. Kruid het met zout en versgemalen peper en braad het aan in hete boter. Haal het vlees uit de pan, en verwarm de marinade. Voeg het vlees weer toe, en laat alles twee tot drie uur sudderen. Maak intussen een pond kleine uitjes schoon, en bak die drie minuten in boter. Voeg dan kleingehakte verse munt, een eetlepel suiker en een eetlepel wijnazijn toe, en laat de uitjes niet te gaar smoren. Snijd het vlees, en dien het op met de gezeefde en op hoog vuur ingekookte saus en de uitjes.

Om in de stijl van Hume te blijven zou u daarna drie verschillende soorten ijs kunnen serveren, al wekt dat nu minder sensatie dan in de achttiende eeuw. En natuurlijk tot slot een karaf met vintage port. Of wellicht past whisky ons beter, want "people in the northern regions have a greater inclination to strong liquors, and those in the southern to love and women."

© August Magirus

Cosa di Franco

Timmerlieden aan het werk in de nieuwbouw van het Academisch Ziekenhuis

HARD OORDEEL OVER FZ IN ORGANISATIERAPPORT

Geen lectuur is bedrieglijker dan een rapport van een organisatiebureau. Wordt het zicht op de inhoud nogal eens vertroebeld door een algenbrij van dure woorden en het blijkbaar onvermijdelijke jargon, bij een nadere blik blijkt zich heel wat leven onder de oppervlakte af te spelen. Onderzoekjes met de RL als onderwerp vormen op z'n regel geen uitzondering. Ook het jongste product in deze categorie, het rapport van de firma Berenschot over de dienst financiële zaken, biedt onvermoede vergezichten op het reilen en zeilen van deze dienst en de organisatie rondom.

Het werk van Berenschot vormt het voorlopige sluitstuk van ongeveer tien jaar organisatie-onderzoek aan de RL. In die tien jaar is bijna alles doorgelicht, behalve de dienst Financiële Zaken (FZ), en dat ondanks het feit dat zijn imago binnen de universiteit verre van vlekkeloos was. Nu, dat wil zeggen vorig jaar, was dan echter tevens voor FZ het uur der waarheid aangebroken. Aanleiding voor het inhuren van Berenschots organisatieadviseurs was de bezuiniging die de diensten op zouden moeten brengen als gevolg van de ontbureaucratiseringskorting; aanvankelijk trof zij nagenoeg alle diensten behalve, inderdaad, FZ. Het hoofd van de dienst drs. H. de Bruijn bleek voor de zoveelste keer met succes te manoeuvreren in de strijd om de verdeling van formatieplaatsen. Scheve ogen bij collega-diensthouders en ongeloof bij de faculteiten waren het gevolg, en bijgevolg sterke druk op het college van bestuur om nu eindelijk eens serieus aandacht te besteden aan alle klachten over de dienst en aan de vraag hoeveel personeel deze werkelijk nodig heeft. De Bruijn ging accoord, en Berenschot toog aan het werk.

En het moet gezegd, het resultaat ligt er niet om. De kool en de geit, in casu het college en FZ zelf, worden niet gespaard. De problematiek van FZ houdt sterk verband met de besturingsstructuur van de universiteit, zeggen de onderzoekers, en die is gedateerd. De politieke invalshoek domineerde in de opbouwjaren boven managementoverwegingen, maar aanpassing aan veranderde omstandigheden heeft niet plaatsgevonden. En hoe klein de RL ook is, de structuur is complexer dan bij andere vergelijkbare organisaties. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn niet duidelijk, relaties zijn ondoorzichtig, met als gevolg een omvangrijk overlegcircuit en lange communicatielijnen. Specifiek kenmerk van de bedrijfscultuur is het sterk persoonlijk karakter, zodanig zelfs dat persoonlijke relaties het zakelijk verkeer sterk beïnvloeden, soms nota bene de organisatiestructuur als zodanig bepalen. Wie goed kan lobbyen kan in zo'n situatie resultaten binnen halen. Wat deed of doet het college aan dit alles? In ieder geval niet genoeg, vindt Berenschot: het geeft onvoldoende richting. De universiteit bevindt zich in een fase van stabilisatie, maar het college heeft zijn rol nog niet weten te bepalen. In dat beeld van een onmachtig college dat een machtsvacuum om zich heen creëert past de constatering dat de diensten, wier aantal te groot is volgens het bureau, min of meer autonoom opereren en "er veelal eigen beleidsdoelstellingen op na houden. (...) In weerwil van de vele afstemmingspogingen is er geen sprake van gecoördineerd optreden naar college van bestuur en faculteiten."

Niet te drastisch

Het lijken echo's uit een ver verleden, deze geluiden van Berenschot, want waar hebben we dat toch allemaal eerder gehoord? Een blik terug in de tijd levert het antwoord.

De Bruijn: niet uit het veld geslagen door hard oordeel Berenschot (foto Franco Gori)

In het begin van de jaren tachtig kreeg het Nijmeegse bureau GITP de kans zijn licht te laten schijnen over de "samenwerkingsrelaties en coördinatie bij beleidsvorming en uitvoering tussen de algemene diensten, college van bestuur en faculteiten". De (weinig verrassende) uitkomst: het samenwerkings- en besluitvormingsklimaat deugt niet, er zijn 'koninkrijkjes' ontstaan, en er wordt op onbevredigende wijze op centraal niveau leiding aan de diensten gegeven. Aanbevolen wordt onder meer om "te streven naar een beperking van het absolute aantal diensten".

Sommige van de aanbevelingen van GITP werden uitgevoerd, maar andere, en niet de minst belangrijke, bleven liggen. Wat bekendheid kreeg als het 'coördinatievraagstuk' wilde het college van bestuur verder niet te drastisch aanpakken. Het koos dus voor een vorm van 'autocoördinatie': de diensten mochten zelf hun onderlinge verhoudingen regelen en verbeteren. Daartoe werd een managementteam ingesteld, bestaande uit de hoofden van de belangrijkste beleidsondersteunende diensten. Dat was in 1982. Al spoedig bleek dat de gekozen richting een lijdensweg zou worden. De problemen die het managementteam

sie nog niet voldoende draagvlak te kunnen genereren voor een moeiteloze invoering van haar voorstellen, zodat uiteindelijk toch weer de commerciële 'management consultants' hun intrede deden, deze keer van Twijnstra Guddé. Dit bureau mocht de uitkomsten van de universitaire commissie verder uitwerken en legde zo de basis voor de komst van de coördinator algemene diensten, een functie die sinds september door ir. H. Fekkers wordt bekleed.

Weerstand

Een lange geschiedenis van fricties in de organisatie, en al dan niet vruchteloze pogingen daar wat aan te verbeteren, vaak tegen grote weerstand in, dat is duidelijk. Er gebeurde trouwens nog het een en ander op dit vlak: afzonderlijke onderzoekjes naar onderdelen of elementen in het geheel, bijvoorbeeld naar de stand van zaken in de administratieve organisatie en -automatisering, of het doorlichten van diensten als Personele Zaken.

Maar is er dan in al die jaren, en na al die genadeloze diagnoses, niets verbeterd? Natuurlijk wel. Alleen al de komst van een fenomeen als de coördinator is een, zij het laat, resultaat. Ook de deconcentratie past in het rijtje maatregelen dat bedoeld is om het beheer te vereenvoudigen door de verantwoordelijkheden daar te leggen waar ze (althans gedeeltelijk) thuishoren: in de faculteiten. Er is inmiddels een afdeling administratieve organisatie en -automatisering (AO/AA) van de grond gekomen die sinds een jaar volgens haar hoofd Gerard van Gogh "lekker bezig" is.

Het college van bestuur bemoeit zich in het algemeen niet meer zo erg met het blussen van binnenbrandjes. Bovendien, Twijnstra Guddé concludeerde dat het overdreven was om de universiteit af te schilderen als een stuurloos partijtje ongeregeld. In tachtig procent van de zaken waarin coördinatie noodzakelijk is, concludeerde het bureau, komt die vanzelf tot stand: autocoördinatie dus. Alleen, die 20% waarin het niet lukte was toch wel erg vervelend.

Krachtig

Toch moet het ook voor een college van bestuur, en zeker voor de portefeuillehouder financiële en personele zaken, nu al weer ruim drie jaar dr. K. Dittrich, geen prettig geluid zijn om te horen dat men die 'zaken' blijkbaar niet onder controle heeft weten te krijgen. Maar Dittrich blijkt daar niet zo zwaar aan te tillen. Het is een goed rapport, zegt hij, inclusief de kritiek op het college, en belangrijk is vooral dat in de afgelopen jaren al wel aanzetten tot verandering zijn gegeven. Alleen, niet alles kan tegelijk. Dittrich beschouwt de nota dan ook niet als een aanval op hem of het college. Krachtig besturen is leuk en aardig, maar een universiteit met zelfstandige faculteiten, raden, diensten en allerlei overlegorganen is niet iets dat zich makkelijk centraal laat sturen.

Ook drs. H. de Bruijn, hoofd FZ, blijkt niet volledig uit het veld geslagen door het harde oordeel van Berenschot. Het rapport is in nauwe samenspraak met alle betrokkenen tot stand gekomen en wordt intern dan ook zo niet onderschreven, dan toch op zijn minst aanvaard, maakt hij duidelijk. En natuurlijk trekt hij zich wel dingen aan, maar die gaan dan ook veranderen. Dat daar noodzaak toe is toont de analyse van Berenschot overduidelijk. Bij de faculteiten leven heel wat bezwaren tegen de werkwijze van de dienst, zozeer zelfs dat zij complete schaduwadministraties hebben opgebouwd om maar een beetje zicht te blijven houden op uitgaven en inkomsten; FZ levert die helderheid niet. Van "volledig falen" is echter geen sprake, constateren de onderzoekers: er is traagheid, maar geen gebrek aan accuratesse. Waar de faculteiten zich vooral aan erge-

ren is wat beschouwd wordt als het eigenmachtig door FZ ingrijpen in facultaire begrotingen. Dat gebeurt op het moment dat die vertaald moeten worden in een omvattende instellingsbegroting. De manier waarop die vertaling plaatsvindt is voor niemand meer te volgen. In die situatie is het geen wonder dat de faculteiten zich nauwelijks tot de dienst wenden met de vraag om ondersteuning van het financiële management: alle vertrouwen ontbreekt, en men verwacht er alleen maar grotere problemen van. In de relatie met het college van bestuur blijkt een soortgelijk verschijnsel. Ook daar levert de dienst onvoldoende ondersteuning bij strategische vraagstukken, neemt daartoe ook geen initiatieven, terwijl omgekeerd het college pas bij FZ aanklopt als er echte problemen zijn.

Cultuurverandering

Dat moet allemaal veranderen, meent Berenschot. De taken moeten helder omschreven worden, de dienst moet instrumenten hebben om ze uit te voeren, en zich niet bemoeien met dingen die niet op zijn eigen terrein liggen. Aanbevolen wordt dan ook om de lijn van decentralisatie/deconcentratie door te zetten, zodat de faculteiten meer zaken in eigen huis kunnen regelen. FZ ondertussen dient, evenals het totale dienstenapparaat, een duidelijke interne scheiding te krijgen tussen "concernstaf-taken" en administratieve taken. De staffunctie, zowel voor college als faculteiten, is gericht op beleidsondersteuning, strategische informatievoorziening en 'control': het op afstand bewaken van budgetten en het aanreiken van financiële sturingsinstrumenten.

Directe bemoeienis met facultair financieel beleid zonder dat daarom wordt gevraagd, tot nu toe niet ongebruikelijk, zal voortaan vermeden moeten worden. De administratieve afdeling zal zich facilitair onstellen, bepleit het rapport, zodat de dienstverlening kan verbeteren en er geen "oneigenlijke verantwoordelijkheden" meer op haar rusten in de sfeer van de doelmatigheids- en de rechtmatigheidscontrole.

Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen zal er het nodige moeten veranderen binnen de dienst. Een "cultuurverandering" is wel het minste; de organisatie is in zichzelf gekeerd en verstarde. Medewerkers hebben eigen winkeltjes, en de leiding van de dienst is niet in staat geweest daar voldoende samenhang in aan te brengen. Aan de "klantvriendelijkheid" schort nogal wat, maar ook aan de inhoudelijke kwaliteit van sommige personeelsleden. Berenschot voorziet dus een intensieve begeleiding van het personeel en het management.

Over de uitbreiding van het instrumentarium hebben die voorlopig niet te klagen, als tenminste de aanbevelingen van het rapport door het college worden overgenomen. Belangrijke delen van andere diensten zullen worden overgeheveld; het personeelsadministratiesysteem van PZ is er daar een van. Deze versterking van wat meteen de FED, de financieel economische dienst gaat heten, moet tevens een einde maken aan de jarenlange competentiestrijd tussen FZ en met name Personele Zaken en de dienst Planning, Ontwikkeling en Beleid (POB).

En hoe zit het met de formatie, het punt waarom het allemaal was begonnen? FZ krijgt er, afgezien van de overheveling vanuit andere diensten, toch weer een paar plaatsjes bij, om knelpunten op te lossen en om de groeiende derde geldstroom te verwerken, maar die laatste plaatsen worden "zelf verdiend". Bij de andere diensten vraagt men zich in de wandelgangen af hoe die De Bruijn het hem nu toch al wéér gelapt heeft om er extra mensen bij te krijgen.

Wammes Bos

'Een nieuwe lente en een nieuw geluid': de eerste regel van Herman Gorters grote gedicht *Mei* (1889) heeft de bekendheid van een spreekwoord en lijkt wel anoniem geworden. In maart is Gorters *Mei* honderd jaar geworden, maar klassieke werken blijven nieuw. In de collegereeks Algemene Wetenschappen spreekt Wiel Kusters, onlangs benoemd tot bijzonder hoogleraar in de Algemene en Nederlandse letterkunde, vier keer over de *Mei*, en wel op de van de Nieuwephof, Zwingelput 4, Maastricht, van 16.30 - 17.30 uur. Hij zal daarbij steeds een ander gezichtspunt kiezen en hoopt zeker ook enkele 'nieuwe geluiden' te laten horen. De toehoorders wordt aangeraden de tekst van Gorters *Mei*, die bij de boekhandel verkrijgbaar is, naar de colleges mee te nemen. Alle belangstellenden zijn van harte welkom.

Spotprent op Herman Gorter in De Notenkraker van 24 mei 1913 door Alebert Hahn

HONDERD JAAR 'MEI'

Het kan bijna niet mooier. De geschiedenis van de Nederlandse literatuur begint vroeg in de twaalfde eeuw met deze eenzame regels in het Westvlaams, aangetroffen op het schutblad van een Latijns handschrift in Oxford: *Hebban olla uogala nestas bigunnan hinase hi[c] [en]da thu*, dat wil zeggen: Hebben alle vogels nesten begonnen, behalve ik en jij.

Zo lenteachtig, vol liefdesverlangen, vertonen de Nederlandse taal en literatuur zich op de eerste pagina van het letterkundig geschiedenisboek. Wanneer verderop in de twaalfde eeuw de Limburger Heynric van Veldeken, de oudste dichter uit de Nederlanden van wie wij de naam kennen, zijn minneliederen schrijft, zijn het voorjaar en de liefde opnieuw volop aanwezig. En niet veel anders is het als in maart 1889 de dan vierentwintigjarige Herman Gorter (1864-1927) zijn lange symbolische gedicht *Mei* publiceert, een van de pronkstukken van de nieuwe poëzie die honderd jaar geleden het gezicht van de Nederlandse literatuur veranderde. Dat gebeurde met zo veel elan, inventiviteit en virtuositeit, dat de oudere negentiende-eeuwse literatuur zich pas in onze dagen een beetje van deze overrompeling begint te herstellen, zij het vrijwel uitsluitend in kringen van literatuurhistorici, die de voorgangers en oudere tijdgenoten van Gorters generatie, de Tachtig-

gers, lange tijd bijna alleen maar vanuit het perspectief van de al snel gecanoniseerde nieuwlichters hebben bekeken. Het elan van Gorters ruim 4500 regels lange gedicht over het meisje *Mei*, haar komst op aarde, haar tragische liefde voor de solipsistische god Balder, haar terugkeer op aarde en haar dood, blijkt al meteen uit de zelfverzekerde openingsregels, waarvan met name de eerste zo klassiek geworden is, dat zelfs reclamemakers hem van tijd tot tijd weten te citeren, in de veronderstelling misschien dat het hier een anoniem spreekwoord betreft:

*Een nieuwe lente en een nieuw geluid:
Ik wil dat dit lied klinkt als het gefluit,
Dat ik vaak hoorde voor een zomernacht
In een oud stadje, langs de watergracht -
In huis was 't donker, maar de stille straat
Vergaarde schemer, aan de lucht blonk laat
Nog licht, er viel een gouden blanke schijn
Over de gevels in mijn raamkozijn.
Dan blies een jongen als een orgelpijp,
De klanken schudden in de lucht zo rijp
Als jonge kersen, wen een lentewind
In 't bosje opgaat en zijn reis begint.
Hij dwaald' over de bruggen, op den wal
Van 't water, langzaam gaande, overal
Als 'n jonge vogel fluitend, onbewust
Van eigen blijheid om de avondrust.
En menig moe man, die zijn avondmaal
Nam, luisterde, als naar een oud verhaal,
Glimlachend, en een hand die 't venster sloot,
Talmde een poze wyl de jongen floot.*

Acht regels verder lezen we dan:

*[...] een eikestam
Breekt uit in twijgen, en jong lover spruit
Naar buiten: Hoort, er gaat een nieuw geluid:
Een jonge veldheer staat, in 't blauw en goud
Roept aan de holle poort een luid heraut.*

De dichter is veldheer en heraut ineen: de woorden die hij roept, de dichtregels waarmee hij schittert, zijn in dit geval niet ongelijk aan de overrompelende krijgsdaden van een veroveraar. Het is fascinerend te zien, hoe de jonge Gorter in zijn proloog de woorden 'nieuw', 'oud', 'laat' en 'jong' voortdurend door elkaar heen laat spelen. Hoe in zijn 'meilied' meteen ook al de zomer geïntroduceerd wordt bij voorbeeld - *Mei* moet klinken als het 'gefuit [...] voor een zomernacht' - en hoe hij ons de vroege rijpheid van nog jonge kersen, meikersen, op een quasi-terloopse wijze voor ogen voert, als om er ons van meet af aan van te doordringen dat het nieuwe nooit echt nieuw en pril kan zijn en dat er in het oude een nieuwe vitaliteit kan ontstaan. Het nieuwe dwaalt door het oude en omgekeerd, zoals die fluitende jongen door het oude stadje, zoals een onbewuste levensmoetheid ('blijheid om de avondrust') door de ziel van die jonge jongen. Elke lente is, als onderdeel van de cyclus der seizoenen, oud en nieuw tegelijk. Er is veel geschreven over de betekenis

Concentratie van vrouwenstudies bepleit

Concentratie en netwerkvorming op het gebied van vrouwenstudies en emancipatie-onderzoek moet bevorderd worden. Dit vakgebied zou bovendien in een aantal gevallen opgenomen dienen te worden in de verplichte studieprogramma's.

Dat staat in een advies dat de Stimuleringsgroep Emancipatie Onderzoek (STEO) vorige week heeft aangeboden bij het ministerie van onderwijs en wetenschappen. Minister Deetman had om een advies gevraagd ten behoeve van zijn Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP), dat op de derde dinsdag van september zal verschijnen.

De STEO is in 1985 ingesteld voor een periode van zes jaar. Het is haar taak om het emancipatie-onderzoek door onderzoeksinstellingen, overheid, bedrijfsleven, universiteiten en individuele onderzoekers te stimuleren. Verder kan de groep suggesties doen voor prioriteiten binnen het emancipatie-onderzoek. In het advies wordt echter opgemerkt dat tot nu toe geen enkele universiteit de STEO heeft geraadpleegd.

Bijna alle universiteiten zetten stimuleringsfondsen in voor vrouwenstudies en emancipatie-onderzoek. De omvang van deze centrale stimulering verschilt per universiteit en is bovendien altijd tijdelijk van aard. Meestal is het de bedoeling dat de faculteiten de financiering vervolgens overnemen. De STEO constateert echter dat de overname zelden soepel verloopt. Momenteel streven alleen de Vrije Universiteit en de Universiteit van Amsterdam ernaar om zich met vrouwenstudies en emancipatie-onderzoek te profileren. Alleen bij die twee universiteiten, bij de VU in mindere mate, is ook sprake van zwaartepuntvorming op dit terrein.

Ondanks de gebrekkige structurele verankering van vrouwenstudies en emancipatie-onderzoek aan de universiteiten, is er sprake van grote activiteit op dit gebied, aldus de STEO. Daarbij is bovendien sprake van toenemende kwali-

teit. Sinds 1985/86 is het onderwijsaanbod vrij stabiel gebleven met ongeveer 130 cursussen per jaar voor rond de 2.200 studenten. Ook de onderzoeksactiviteit is groot: in 1988 liepen er ruim 150 tijdelijke onderzoeksprojecten op uiteenlopende deelgebieden. In datzelfde jaar zijn acht onderzoeken met een motie afgesloten. Volgens de STEO is echter een krachtig beleid nodig om deze ontwikkelingen te steunen, anders zal het niet verder van de grond komen. De minister van onderwijs zou concentratie van vrouwenstudies en emancipatie-onderzoek aan de universiteiten moeten bevorderen. Daarbij zou ook een landelijke onderzoekersopleiding van de grond moeten komen, die jong talent naar een promotie begeleidt (een zogenaamde aionetwerk). Aan de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) wordt verder geadviseerd om de leiding van het emancipatie-onderzoek te versterken via persoonsgerichte groepssteun.

De universiteiten moeten op hun beurt een breed scala aan activiteiten voor onderwijs en onderzoek handhaven of opzetten. In een aantal gevallen zou vrouwenstudies en emancipatie-onderzoek opgenomen kunnen worden in het verplichte studie-programma, meent de STEO. Op die manier kan vrouwenstudies/emancipatie-onderzoek tot de normale vakgebieden gaan behoren. Daarnaast moeten 'emancipatiefacetten' ook aandacht krijgen bij het onderzoek dat niet direct op dit terrein ligt. De aandacht die hieraan wordt geschonken, moet volgens de STEO meetellen bij de beoordeling van onderzoekskwaliteit.

Jos Dohmen/HOP

van *Mei* en het lijkt er sterk op dat dit gedicht, zoals het alle goede poëzie betaamt, zich nooit helemaal zal overleveren aan de lezer en interpretator. Het blijkt steeds weer als nieuw gelezen te kunnen worden. Zelf heeft Gorter in een brief over *Mei* geschreven: 'Ik heb iets willen maken van heel veel licht en met een mooie klank, verder niets. Er loopt een geschiedenis door, en er zit een beetje filosofie in, maar dat is om zoo te zeggen bij ongeluk. Ik weet wel dat dit het zwakke ervan is, dat die geschiedenis en die filosofie vaag en onvast zijn, maar ik kon in den tijd waarop ik het maakte niet beter. Ik voelde dat ik iets maken kon met 'n mooi geluid en vol helderheid en daarom heb ik dat en niets anders gewild.'

De nadruk die Gorter hier legt op het vage en onvast karakter van de filosofische 'inhoud' van zijn gedicht is terecht, maar ik zie er geen zwakte in. De afwezigheid van alles wat op filosofische gestrengheid lijkt, het feit dat de wijsgerige strekking van het gedicht niet ondubbelzinnig vastgesteld kan worden, heeft *Mei* gemaakt tot het wonder van pure poëzie dat wij er honderd jaar na zijn ontstaan nog steeds in zien. Het gedicht is eerder gegroeid dan bedacht of geconstrueerd, maar zijn structuur, met al zijn herhalingen, variaties, symmetrieën en echo's, is er niet minder hecht en indrukwekkend om. Zo is het ook in de natuur: het jonge lover dat aan de oude stam ontspruit heeft zichzelf niet

bedacht, het ontwikkelt zich volgens immanente wetten van herhaling en variatie uit een gegeven materie.

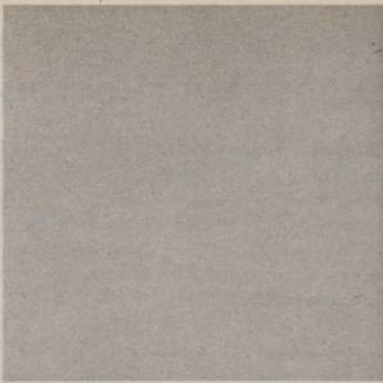
Zo 'nieuw' als Gorters gedicht moge zijn, zo 'oud' is het ook. Door de *Mei* dwalen personages uit de Germaanse mythologie, er zijn elementen aan te wijzen uit de Griekse verbeeldingswereld, reminiscenties aan het *Hooglied* en aan het anonieme Latijnse gedicht *Pervigilium Veneris*. Er is op Homerus en Vergilius gewezen, op Hadewijch, op Chaucer, Keats, Hegel, Schopenhauer, Nietzsche, Wagner. De dichter heeft voor zijn gedicht van de zwaarbeladen boom der Europese cultuur geplukt wat zijn hand te plukken vond, bewust, maar zeker ook dikwijls onbewust, in artistieke onschuld,

*zoals kind'ren
In enen boomgaard komen, ze vermind'ren
De hangende appels, maar er vallen veel
Meerd're benêe, het gras ziet rood en geel.*

Ook nu nog is Gorters *Mei* een jong en vitaal gedicht. Tegelijkertijd is het van een herfstachtige rijpheid. Het is een gedicht voor generaties van lezers.

Wiel Kusters

Adviesraad gaat toezicht houden op kwaliteit van onderzoeksvragen

WETENSCHAPSWINKEL VERLIEST IDEALISTISCH KARAKTER

Drie jaar na haar oprichting vindt de Wetenschapswinkel dat het initiatief duidelijk in een behoefte voorziet. Maatschappelijke groeperingen en individuen op zoek naar een wetenschappelijk antwoord op hun vragen vinden steeds gemakkelijker de weg naar dit instituut. Voor studenten speelt de winkel een toenemende rol bij het opdoen van onderzoekservaring. Dat concludeert de wetenschapswinkel zelf in haar onlangs verschenen evaluatienota. Dat het onderzoek van de wetenschapswinkel qua omvang en kwaliteit moeilijk te vergelijken valt met regulier universitair onderzoek heeft volgens coördinator Paul Thewissen een simpele verklaring: "Universitair onderzoek wordt vooral bepaald door financiële voorwaarden, maar wij doen óók onderzoek dat financieel oninteressant is."

Paul Thewissen: 'De vraag naar financierbaarheid wordt belangrijker en de vraag naar de maatschappelijke relevantie wordt minder belangrijk' (foto Franco Gori)

De wetenschapswinkels ontstonden aan het eind van de jaren zestig. Studentenbewegingen, met name die in Amsterdam, vonden dat het kennispotentieel van de universiteiten 'vermaatschappelijkt' moest worden. Maatschappelijke groeperingen die nooit met wetenschap in aanraking kwamen en dus ook nooit daarvan konden profiteren moesten op een betaalbare manier van de op de universiteit aanwezige kennis gebruik kunnen maken. De wetenschapswinkel was het gevolg. De universiteiten, die zichzelf ook een maatschappelijke functie begonnen toe te kennen zorgden voor financiële ondersteuning en studenten en medewerkers richtten wetenschappelijk onderzoek. Het idealistische karakter overheerste. Meestal kwam het onderzoek ten behoeve van actiegroepen en politieke groeperingen, waarmee de medewerkers en studenten duidelijk banden hadden. In het begin van de jaren zeventig ontstonden op die manier bloeiende wetenschapswinkels in de grote universiteitssteden.

Contrapunt

Het idealistische karakter van de wetenschapswinkels is de laatste jaren echter naar de achtergrond gedrongen. De winkel wordt steeds meer een instituut dat misstanden constateert en de maatschappij daarop attendeert. Daarmee neemt zij eigenlijk een taak van de reguliere onderzoeksprogramma's van uni-

versiteiten over. Paul Thewissen: "Universitair onderzoek moet steeds meer gefinancierd worden uit de derde geldstroom. In de beoordeling of een bepaalde vraagstelling het waard is onderzocht te worden zal de financierbaarheid steeds belangrijker worden. De vraag naar de 'maatschappelijke relevantie' van de vraagstelling wordt steeds minder. De wetenschapswinkel stelt die maatschappelijke relevantie wel voorop en onderzoekt ook projecten die financieel oninteressant zijn. Wij vormen steeds meer een contrapunt tegenover het marktgerichte onderzoek van de universiteiten."

In 1984 startte in Maastricht de jongste Wetenschapswinkel van het land. Een traditie van geëngageerde studentengroeperingen ontbrak volledig. Het aantal studenten en afgestudeerden was ook nog niet groot. Daar kwam nog bij dat de twee-fasen structuur ertoe geleid had dat studenten minder tijd hadden om dergelijk onderzoek nog naast hun studie te verrichten. Waarschijnlijk zouden zich daarom tijdens de opstartperiode maar weinig vrijwilligers voor de wetenschapswinkel willen inzetten. De Maastrichtse initiatiefnemers moesten dan ook op zoek naar een andere formule om het maatschappelijk dienstverlenend onderzoek op gang te brengen. Zij dachten 'als het niet naast de studie kan dan maar tijdens de studie'. Het inpassen van de onderzoeksvragen in reguliere studieprogramma's van studenten heeft daar-

om steeds de prioriteit van de wetenschapswinkel aan de RL gehad.

Ondersteuning

Momenteel doen ongeveer vijftien studenten in het kader van keuze-onderwijs of afstudeerstage een onderzoek bij de wetenschapswinkel. En voor een beperkt aantal is er een student-assistentchap. De wetenschapswinkel biedt organisatorische ondersteuning en zorgt ervoor dat een gepromoveerde wetenschapper als begeleider optreedt. De animo onder studenten is groot en overtreft het onderzoeksaanbod ruimschoots. De wens om met onderzoekservaring de studie meer inhoud te geven is -naast de betrokkenheid bij de vragen- volgens Paul Thewissen de belangrijkste motivatie voor studenten.

Zestig à zeventig vragen

Het aantal onderzoeksvragen bedraagt al sinds 1986 tussen de zestig en zeventig per jaar. Dat zijn dan alleen de vragen die serieus behandeld of doorverwezen kunnen worden. Ongeveer de helft daarvan krijgt een eigen onderzoek. Het zwaartepunt van die vragen ligt op het milieugebied en het gezondheidswetenschappelijk terrein. Belangenverenigingen, instellingen, bedrijven en stichtingen zijn de belangrijkste klanten. Het jaarlijkse onderzoeksbudget dat de universiteit beschikbaar stelt bedraagt vijf-

tigduizend gulden. Momenteel is dat nog voldoende, maar men sluit niet uit dat het in de toekomst te krap zal zijn. De personele bezetting bedraagt nu nog 1,2 fte, maar volgens Paul Thewissen is uitbreiding al toegezegd.

Adviesraad

Het werken voor de wetenschapswinkel kan een belangrijke ervaring opleveren voor de student-onderzoeker, aldus de evaluatienota. Maar als studenten voor hun afstudeerproject een onderzoek bij de wetenschapswinkel kunnen doen impliceert dat wel dat de kwaliteit van dat onderzoek aan eisen moet voldoen. Paul Thewissen legt uit hoe een binnenkomende onderzoeksvraag behandeld wordt: "Allereerst beoordeel ik of de vraag thuishoort bij de wetenschapswinkel. Zijn er geen andere instellingen die geschikt zijn om het probleem uit te zoeken? Daarna bekijk ik de doelstelling van de cliënt. Een onderzoek uit commerciële doeleinden mag absoluut niet. Ook wordt gekeken naar het maatschappelijke draagvlak van de cliënt. Repre- senteert hij een maatschappelijke groepering en is die groot genoeg?" Of een vraag op wetenschappelijk gebied interessant genoeg is om te onderzoeken wordt beoordeeld door wetenschappers van de universiteit. Deze worden door de wetenschapswinkel benaderd om uiteindelijk het onderzoeksproject zelf te begeleiden. Het onderzoek heeft dan ook meestal de interesse van de begeleidende wetenschapper.

Een onafhankelijke controle op de kwaliteit van de onderzoeksvragen door de universiteit was er in het verleden nauwelijks. Het College van Dekanen hield toezicht op het budget, maar alleen projecten die meer dan duizend gulden kosten moesten door worden goedgekeurd. Die procedure werkte meestal sterk vertragend op het starten van het onderzoek.

Maar door het toenemend aantal vragen en de groeiende bereidheid van studenten om onderzoek te verrichten, wordt de kwaliteitsbewaking steeds belangrijker. De wetenschapswinkel heeft daarom een adviesraad in het leven geroepen. Dat gebeurde vorig jaar. De adviesraad wil in de toekomst ook de toezichthoudende taak van het College van Dekanen overnemen.

Ot en Sien

Bij een eerste blik in de tot dusverre gepresenteerde rapporten, vijftien tot twintig in de periode van 1985 tot en met 1988, ontstaat enige twijfel over de kwaliteit van de onderzoeksvragen. Het lijkt soms wat 'kneuterig': 'Bestaat er een verband tussen een eventueel verhoogd sterfterisico in een wijk en de over een deel van die wijk lopende hoogspanningsleidingen?' 'Een evaluatie-onderzoek van de zogenaamde Ot en Sien-bladen.' 'Neemt het aantal daklozen in Maastricht toe?' 'Een marktonderzoek voor een kollektieve boekhandel annex wereldwinkel in Weert.' Ook een onderzoek naar de reden waarom kinderen wel of juist niet meedoen met activiteiten van het Jeugdvakantiewerk Maastricht zou door maar weinig wetenschappers aangepakt worden. De wetenschapswinkel deed het wel.

Paul Thewissen: "Daarvoor was een reële reden. Het vakantiewerk was in de jaren twintig gestart als alternatieve vakantie voor arme kinderen. Daardoor trad vroeger al beeldvorming op en de organisatie wilde weten of die opvattingen nog steeds heersen. Die organisatie heeft een product en wil graag weten hoe dat aan de man gebracht kan worden. Dat lijkt veel op een marketingsonderzoek en daar

hebben twee economie-studenten aan gewerkt."

Mijnsteenbergh

Een onderzoek waar om inhoudelijke redenen nogal wat kritiek op geleverd werd was de studie over de gezondheidsbeleving van de bewoners in een Heerlense wijk. De wijk was gebouwd op de resten van een mijnsteenbergh die wellicht met chemische stoffen verontreinigd zou zijn. Dat leidde tot ongerustheid bij de buurtbewoners. In eerste instantie lieten zij een bodemonderzoek doen door de wetenschapswinkel van Nijmegen. De conclusie daarvan luidde dat een zeker risico voor de volksgezondheid niet uitgesloten kon worden. Een onderzoek van de Provinciale waterstaat gaf echter als resultaat dat nader onderzoek niet nodig was. Daarna richtten de ongeruste bewoners zich tot de Maastrichtse wetenschapswinkel. Omdat bodemonderzoek en een persoonlijk medisch onderzoek van de bewoners te moeilijk, te duur en te belastend zou zijn, koos men voor een medisch sociaal onderzoek om de gezondheidsbeleving van de wijkbewoners te meten. Volgens Paul Thewissen was de gebruikte methode 'relatief betrouwbaar'. Op basis van de gevonden gegevens kon worden gesteld dat de gezondheidsbeleving van de vrouwen in de wijk inderdaad slechter was dan die van in leeftijd, sociale laag en burgerlijk staat vergelijkbare vrouwen in de rest van Nederland. Maar volgens de onderzoeker bestond de mogelijkheid dat de gezondheidsbeleving enigszins negatief gekleurd was door het feit dat de wijkvereniging het onderzoek zelf geëntameerd had. Maar van de andere kant leek hem dat ook weer onwaarschijnlijk, ondermeer omdat de mijnsteenbergh zelden expliciet werd genoemd. De conclusie luidde daarom dat het niet uitgesloten kon worden dat het wonen in de wijk via een slechtere gezondheid op de gezondheidsbeleving door zou werken.

Nadat die gegevens in de regionale pers verschenen en er zelfs Kamervragen over gesteld werden, ontstond er een discussie tussen gemeente en onderzoekers over de waarde van het onderzoek.

Milieumedewerker Knarren van de gemeente Heerlen: "De pers legde meteen een verband met bodemverontreiniging en in het onderzoeksrapport werd dat ook gesuggereerd. Maar de wetenschapswinkel had daar helemaal geen onderzoek naar verricht. De onderzoeker hield er bovendien geen rekening mee dat de gezondheidsbeleving in stedelijke gebieden en in Limburg in het algemeen al lager is dan het landelijke gemiddelde. Dat blijkt uit een onderzoek van het CBS. Dat onderzoek werd wel in de literatuur vermeld, maar de onderzoeker heeft het niet gebruikt."

Een positief gevolg is volgens Paul Thewissen dat de gemeente alsnog een eigen onderzoek heeft ingesteld, waarvan de resultaten binnenkort verschijnen.

In aansluiting verrichtte de wetenschapswinkel nog een onderzoek naar een eventueel nadelig effect van de mijnsteenbergh op de groei van zuigelingen. Maar na het meten van lengte, gewicht en hoofdomtrek van meer dan honderd zuigelingen werd de hypothese verworpen: "De ongerustheid van de ouders is wat de groei van zuigelingen betreft, overbodig."

Marc Bonten

LUXE APPARTEMENT te Valkenburg aan de Geul

incl. stoffering en garage.
Indeling: 5de verdieping: entree-hal, grote L-vormige woonkamer met balkon en luxe aanbouwkeuken, berging, toilet, dakterras.
6de verdieping: 3 ruime slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet.
Eigen C.V.-(gas)ketel.

Koopsom: fl. 215.000,- k.k. Huur fl.1750,- incl. service kosten evt. gas-elekt., per maand.

Tel.: 043-212326 alleen tijdens kantooruren.

STUDENTENKAMERS EN STUDIO'S (met TV)

TE HUUR VANAF 01-07-1989.

Op enkele minuten van de Universiteit en het Academisch Ziekenhuis van Maastricht.

Nieuwbouw, in een rustige en groene omgeving, op 100 meter van het centrum en openbaar vervoer.

Ontbijt ter plaatse mogelijk.

Voor reserveringen: tel.: (Belgie) (09-32) 11415854 of 11414488

IETS BIJVERDIENEN? DAT KAN!

Stichting Gezinszorg Maastricht vraagt:

VERZORGENDEN/HELPENDEN voor haar WEEKENDHULPVERLENING

Aanstellingseisen:

- Ervaring in een verzorgend danwel verplegend beroep
- Minimum leeftijd 21 jaar

Taken:

- maaltijdverzorging / huiselijke ziekenverzorging / A.D.L.-assistentie

Werktijden:

- eenmaal per twee weken op zaterdagen, zon- en feestdagen gedurende 5 uren tussen 08.00 en 18.00 uur;
- uitbreiding tot avondhulpverlening op maandag tot en met zondag gedurende 2 uren tussen 18.00 en 22.00 uur dient mogelijk te zijn;
- bereikbaarheidsdienst gedurende 6 weken per jaar

Arbeidsvoorwaarden:

- toepassing C.A.O.-Gezinsverzorging

Sollicitaties:

- binnen een week uitsluitend schriftelijk te richten aan:

Stichting Gezinszorg Maastricht
Afdeling Personeelszaken
Postbus 813
6200 AV Maastricht

**SAUNA
FITNESS
AEROBIC
ZONNEKUUR**

Geleverd door Brozon: 04407-1554

Studenten-korting 20%
f 66,- — f 13,50 = f 53.20
Onbeperkt sporten

Pasfoto meebrengen

Openingstijden: maandag tot vrijdag van 8.30-23.00 uur
zaterdag en zondag van 9.00-16.00 uur

Folder op aanvraag

Interfit

Humcoven 9, 6235 NE Meerssen - Tel. 043-648080

- Groei in eucharistische gastvrijheid en de weg naar een wederzijdse erkenning in Nederland van

DE MAALTIJD DES HEREN

- Mogelijkheden en grenzen terzake een thema in de oecumene, die voor de Christenen over de gehele wereld door Kardinaal Simonis werd genoemd:

„een zaak van leven of dood”

Inleider: **Dr. J.H.Th.G. Ambaum, pr.**

Lid Internationale Theologische Commissie; Docent Groot-Seminarie Rolduc; Directeur B.I.S.O. (Instituut schriftelijke theologie).

Datum: **Maandag 22 mei, om 20.00 uur.**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn”**

Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk te Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling.

U bent van harte welkom!

Vrienden van het RK Studentenpastoraat

**VAKANTIECURSUSSEN
ITALIAANS EN KUNSTGESCHIEDENIS**
Zomer '89 in Rome op 'CAMPUS BUONGIORNO ROMA'
15 dagen incl. verblijf vanaf f 459,-
Voor informatie: Micha Ferrone 030-735912

Typewerk snel en accuraat verwerkt.
Bel: Telexcentrum Zuid Born-Obbicht - Tel. 04498-54803

snel en comfortabel naar ruim 900 plaatsen
in heel Europa.

Super goedkope treintickets

Enkele retourprijzen:

Parijs	v.a. f	104,00
Londen	v.a. f	165,00
Berlijn	v.a. f	149,00
Kopenhagen	v.a. f	225,00
Wenen	v.a. f	249,00

**alleen voor jongeren
tot en met 25 jaar!**

Vrij door Europa voor een habbekrats:
Reisonderbrekingen zijn meestal
toegestaan!

NIEUW!

Haal snel bij het NS-station of uw reisagent de speciale TransGo 25 folder.

Restaurant

't Drifke

Lage Kanaaldijk 22 St. Pieter
Maastricht Tel: 043 - 214581

Ons eenvoudig huis, Uw gerieflijk thuis

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

literatuur

Autorijschool Dorsers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rij-examen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens met een rij-examinator wordt u optimaal voorbereid op uw examen.

U betaalt slechts f 35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw motorrij-opleiding.

Bel voor informatie 04490-77738
dagelijks na 18.00 uur en het gehele weekend.

Samengesteld door Lucia Geurts

Alles is drama presenteert...

In mei en juni presenteert de universitaire toneelvereniging Alles is drama zich in twaalf voorstellingen van vijf producties. De eerste voorstellingen zijn woensdag 10, donderdag 11 en vrijdag 12 mei om 20.30 uur in het Löss theater, Achter de Barakken 31a. Onder leiding van Thijs Lenders hebben zes mensen een schrijversproject opgezet. Hun eerste experiment, 'Als indrukken in rul zand', laten zij nu zien en horen. Thema: "Zes wetenschappers bijten zich stuk op de kluwen van de werkelijkheid". Dit thema is gekozen naar aanleiding van de in maart gehouden Studium Generale cyclus: "Metafoor of methode" over de verhouding tussen wetenschap en kunst. Fictie en werkelijkheid worden met elkaar vervlochten en de spanning tussen "objectieve wetenschap" en "subjectieve kunst" tot uitdrukking gebracht. Schrijvers/spelers zijn Ate-Frans de Bruin, Lilian van Geelkerken, Lisette Jaspers, Michiel Jonker, Aukjen Nieuwijk en Natasja van de Weg. Het toneelbeeld maakte Rikie Gorissen.

Op het programma van Alles is drama staan verder: 'De grootvizier' en 'De overledene', twee absurde eenacters van René d'Obaldia (18, 19 en 20 mei CCV-theater); 'De collectie' van Harold Pinter, een klassieker (25, 26 en 27 mei, Löss theater) en 'Lanseloet', een eigen bewerking van het abel spel Lanceloet van Denemarken, gespeeld in het Faliezustertje, met als decor het Pater Vink torentje en de stadswal (31 mei, 1 en 2 juni).

De openstelling

In de periode van 1854 tot 1868 bewerkstelligden de Nederlandse en Amerikaanse kolonisten en handeldrijvende een vrije toegang tot Japan. Deze periode

'Alles is drama' speelt 'Als indrukken in rul zand' (foto Peter Kersemakers)

wordt 'De openstelling' genoemd. De Nederlanders vestigden een handelsfactorij op het eiland Deshima in de baai van Nagasaki. Ook een aantal artsen vestigde zich op het eiland, allen verwoede liefhebbers van de nog jonge fotografie-techniek. Ze experimenteerden met de camera en het afdrukprocédé en brachten hun kennis over op Japanse leerlingen. Hun kiekjes vormden een interessante collectie, die, verzameld in Albums, in bezit kwam van de Rijksdienst Beeldende Kunst. De foto's tonen beelden van steden, dorpen, pittoreske plekken en schilderachtige mensen, van onlusten en van de westerse kolonisten. De rijksdienst heeft een tentoonstelling samengesteld onder de titel 'De openstelling', die van 28 april tot en met 26 mei te zien is in de gangen van de universiteitsbibliotheek aan de Bonnevantestraat. Een catalogus/affiche is voor vier gulden verkrijgbaar bij bureau Studium Generale, tel. 888693, 888307.

Pablo

Zaterdag 29 april geeft theatergroep Manifest uit Barneveld een voorstelling in het Löss theater in het kader van de manifestatie Midden-Amerika in beeld. 'Pablo' heet het stuk en het werd ge-

maakt in opdracht van het derde wereld tijdschrift Bijeen. Pablo is een arme toneelspeeler wiens vier mede-acteurs tijdens een demonstratie zijn vermoord. Zijn vrienden keren voor een nacht terug op aarde om Pablo bewust te maken van wat erom hem heen gebeurt. De voorstelling begint om 20 uur.

Tomas Ross

Vrijdag 5 mei organiseert de werkgroep Film en Literatuur van het Filmhuis Lumière een lezing door thrillerschrijver Tomas Ross. Het thema is: Plot in film en boek. Aan de hand van video-fragmenten uit de film *The third man*, naar het boek van Graham Greene, vertelt Ross iets over de problemen die zich voordoen bij het vertalen van boek naar film en de oplossingen die daarvoor gevonden kunnen worden. Ross is bekend geworden met boeken als "De honden van het verraad", "Het Poesjkin plan" en "Pandorra". Nu werkt hij aan een film die deel uitmaakt van een televisieserie, die de Vara in het najaar zal uitzenden onder de titel "Op eigen risico". Na de lezing wordt *The third man* in zijn geheel vertoond en kunnen er vragen gesteld worden. Het programma begint om 20 uur en duurt drie uur.

PEN-Congres

In 1921 werd in Londen de PEN opgericht, een internationale organisatie van Poets and Playwrights, Essayists, Editors and Novelists, met als uitgangspunt "verbroedering tussen de volkeren en de overtuiging dat schrijvers hiertoe een belangrijke bijdrage kunnen leveren". De initiatiefneemster was Katherine Amy Dawson Scott, eerste president werd John Galsworthy (de 'Forsyte saga'). Ieder jaar houden leden van de PEN een congres in een wisselend gastland. Vorig jaar in Seoul, volgend jaar in Toronto, dit jaar in Nederland, en wel van 7 tot en met 12 mei in het MECC Maastricht. Onder leiding van de huidige internationale voorzitter Francis King wordt in een besloten vergadering een agenda afgehandeld, waarop de zaak rond de 'Satanic verses' van Salmon Rushdie een belangrijk punt zal zijn. Een heet hangijzer is de oprichting van een PEN-centrum in Rusland. Een deel van de officiële Russische schrijversbond heeft daartoe het initiatief genomen, maar het zijn juist die schrijvers die zich regeringsgezind en conformistisch opstellen. Dit is voor veel andere, met name dissidente schrijvers een groot bezwaar om zich achter het initiatief te stellen.

Naast de grote vergadering, komen verschillende kleine comités bijeen om over specifieke taken te praten. Een centrale plaats in de PEN neemt het comité 'Writers in prison' in, dat zich bezig houdt met de belangenbehartiging van schrijvers die door de censuur de mond gesnoerd zijn. In 1927 heeft de PEN tijdens het vijfde congres in Brussel een beginselverklaring afgekondigd, waarin zij naast de erkenning van gelijkheid van volkeren, rassen, klassen en groepen ook de bestrijding van iedere onderdrukking van vrije meningsuiting als hoofddoelen formuleerde. In 1977 werd dit laatste beleidspunt uitgewerkt in de Universele Verklaring van de Rechten van de Schrijver. De PEN is uitgegroeid tot een wereldomvattende organisatie met meer dan honderd onderafdelingen, de PEN-centra. Als gezaghebbend instituut levert zij altijd felle kritiek, als schrijvers en uitgevers de mond wordt gesnoerd.

Het congres heeft ook een thema. Dit keer is gekozen voor "Einde der ideologieën". In twee rondetafelconferenties wordt het thema besproken en op een open podium kunnen deelnemers hun ideeën en stellingnames ventileren.

Het PEN-congres wordt zondag 7 mei om 10.30 uur officieel geopend, in aanwezigheid van onder anderen minister Brinkman van WVC en Joost de Witte, de voorzitter van PEN-centrum Nederland. Publicist Rudy Kousbroek zal een openingstoespraak houden.

Helaas is het congres alleen toegankelijk voor leden en in sommige gevallen de pers. Wie enkele beroemde schrijvers zelf wil ontmoeten, kan maandag 8 en dinsdag 9 mei om 20 uur terecht in de aula van de universiteit. Als aanvulling op het congres organiseert Studium Generale twee poëzie-avonden. Maandagavond lezen Bei Dao (China), Bert Schierbeek, Marin Sorescu (Roemenië), Clara Janés (Spanje) en William Jay Smith (VS) voor uit eigen werk. Dinsdag avond doen Homero Aridjis (Mexico), Breyten Breytenbach (Zuid Afrika), James Fenton (Engeland), Gerrit Kouwenaar en Zafer Senocak (Turkije) hetzelfde. De actrice Ineke Holzhaus zal op beide avonden de vertalingen voordragen. De toegang is per avond vijf gulden of drie gulden vijftig (studenten, CJP en 65+), inclusief een programmaboekje. Kaartverkoop en informatie: Bureau Studium Generale, tel. 888693 (van 9 tot 12.30 uur).

Lucia Geurts.

AGENDA

Theater

De Meeuw, Blauwe Maandag Compagnie, Stadsschouwburg 28 april, 20.00 uur.
Avangard Buffet, Nughien en Léon, 28 april, Theatercafé, 23.00 uur.
Jules Deelder, Kiezen of Deelder, Stadsschouwburg 22 april, 20.00 uur.
Zijde, Dansers Collectief, Zaal Het Vervolg, 28 april, 20.30.
Mixed Doubles, Catterpillar Arts Company, Rijkswaterstaat (F. de Veyestr. 6) 28 april, 20.00 uur.
Winterslaap, mevrouw Smit, Generaalshuis zaal Het Vervolg, 30 april 14.30 uur.
Pablo, Theatergroep Manifest, Löss Theater 29 april, 20.00 uur.
Als indrukken in rul zand, Alles is Drama, Löss Theater 10, 11, 12 mei, 20.30.
Victor of de kinderen aan de macht, Het vervolg, Generaalshuis zaal Het Vervolg, 5 en 6 mei 20.30 uur, 7 mei 14.30 uur.

Muziek

Limburgs Symphonie Orkest, Bartók, Sjostakowitsj, Strawinsky, Staargebouw 29 april, 20.00 uur.
Tax Free, De Karosseer, Platielstr. 9a, 30 april.

New World Ensemble, Löss Theater 22 april, 20.30 uur.

Geveugelde vrienden, diverse pianisten, Staargebouw 23 april, 15.00 uur.

Frank van den Brink en Bernd Brackman, klarinet en piano, Stadsschouwburg Redoute 26 april, 12.30.

Gasparone, Hoofdstad Operette, Stadsschouwburg 27 april, 20.00 uur.

Martha van Diggelen en Grada van Kalckenhoven, eigenzinnige interpretaties van aria's, COC Heerlen (Honigmanstr. 2), 21 april, 21.00 uur.

Il trawanti del jazz, John Oomens (trompet), Roel Otten (altsax), Pim Horio (tenor), Leo Hendiks (piano), Marc Berg (bas) en Peter Antheunis (drums), 28 april, De Karosser, Platielstr. 9a, 21 uur.

Speeldag ver. Huismuziek o.l.v. Henk Waardenburg, voor blokfluiten, violen, celli, fluiten, rietinstrumenten, gamba's en tokkelinstrumenten, 7 mei 10-16 uur, MLK-school, Bemelergrubbe 5.

Les mercredi du Jazz, jazzfestival Luik, Charles Loos/Ally Ryerson kwartet, 3 mei; Rick Hollander kwartet, 10 mei, café Lion's' envoie, Rue Rôture.

Exposities

Roel Kimpe, fotografische werken, Galerie FAH, Brusselsestr. 80, vrij. t/m zon. van 13 tot 17 uur, t/m 5 mei.
Ivon Drummen en Willem Boyens, beelden, keramiek, schilderijen, panelen, Galerie Artisant, Grote Gracht 43, di. t/m za. 13.30-17.30.

Eindexamenexpositie afd. plastische vormgeving, academie beeldende kunsten, t/m 30 april.

Hanny Reneman en Maarten Schepers, tekeningen, schilderijen, beelden, Perroengalerie, wo. t/m za 13 - 18 uur, t/m 20 mei.

De openstelling, vroegste foto's van Japan, gangen universiteitsbibliotheek, ma t/m vr. van 9-21 uur, za. van 9-13 uur, t/m 25 mei.

Jef Wishaupt (beelden) en Henk van Vessem (schilderijen), Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstr. 10 Cadier en Keer, vr. za. en zo. van 14.00 - 18.00 uur, t/m 15 mei.

Expositie "Voordat de verfdroog is", over technische en beeldende aspecten van schilderkunst, gemeentemuseum Roermond, di t/m vr. van 11-17 uur, za, zo. 14-17 uur.
Jan Montyn, etsen en aquarellen, Kasteel Vaalsbroek (Vaals), za/zo van 14-17 uur, t/m 5 mei.

J.J. Waverijn, Jan Janssen en Johnny Michel, drie Belgische kunstenaars, galerie Plons, Mariabastion 52, do. t/m zo. van 13-17 uur, t/m 7 mei.

Hendrik Luyten, leven en werk, Gemeentemuseum Roermond, di. t/m vr. 11-17 uur, za. en zo. 14-17 uur, t/m 11 juni.

Diversen

Poëzie-avonden in kader PEN-congres, aula 20.00 uur. Kaartjes bij Studium Generale, 888693.

8 mei: Bei Dao, Bert Schierbeek, Marin Sorescu, Clara Janés, William Jay Smith.

9 mei: Homero Aridjis, Breyten Breytenbach, James Fenton, Gerrit Kouwenaar, Zafar Senocak.

Film

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat

Het rode korenveld, 27 t/m dinsdag 2 mei 20.00 uur.

De aanslag, 27 t/m 2 mei 21.00 uur.

Het rode korenveld, 27 t/m 2 mei 22.00 uur.

Speelweek 27 april t/m dinsdag 2 mei

Cinema Palace, Wyckerbrugstraat

Rainman, dag. 17.30 en 20.45 uur, za, zo, ook 14.00 uur.

De Beer, dag. 19.00 en 21.30 uur, za, zo, 14.00 en 16.30 uur.

Cocktail, dag. 18.45 en 21.15 uur, za, zo, ook 13.45 en 16.15 uur.

Cine K, Bernardstraat 13

A fish called Wanda, dag. om 20.00 en 22.15 uur.

Mabi, Kleine Gracht 24a.

The naked gun, dag. om 14.30 en 20.30 uur, do. t/m zo. óók om 18.30 uur.

Twins, dag. om 14.30 en 21.00 uur. do. t/m zo. óók om 18.30 uur.

Mississippi Burning, dag. om 21.15. Do. en vr. óók om 14.30 en 18.30 uur. Za. en zo. óók om 18.30.

Working girl, dag. om 14.30 en 21.15 uur, do. t/m zo. ook om 18.30.

My stepmother is an alien, nachtelijke voorpremière, zaterdag 23.30 uur.

De Woongroep

"Nou, het wil nog niet zo," zuchtte Flora.

"Komkom, we staan pas drie kwartier, en dit is wel eventjes de puikste liftplaats, hoor!" vond Wimmie.

"Kan wel zijn, maar al die langzame auto's zitten al vól met vakantieneuroten. En ik ben moe, dus ik ga eventjes achter dat bord daar in de zon liggen."

Wimmie knikte. Eerlijk gezegd viel 't hem zelf toch ook wel wat tegen. Maar echt, normaal gesproken had je hier zó een lift tot ergens in de Ardennen. Hij greep een mariakaakje uit een tas en hield daarna knabbelend het bord 'PARIS' omhoog. Lekker, vakantie. Je staat met je rugzak op de grens van Maastricht en ommelanden, en een mens voelt zich reeds verkwikt. Wimmie verzonk in een van zijn peinzingen.

"Hee, moet jij nou nog mee, of hoe zit dat!?" hoorde hij opeens. Flora stond op de treeplank van een truck.

Wimmie schrok op. Jawel, natuurlijk! Snel grabbelde hij zijn tasjes en rugzak bij elkaar en sprintte naar de vrachtwagen.

"Tjee, te gek, ik vind zo'n truck altijd blits. Mooi uitzicht!" zei Flora tegen de chauffeur. Die knikte: "Mooi beroep, dus."

"Jaja," zei Wimmie die als een volleerde teamster het raampje aan zijn kant omlaagdraaide en zijn arm in de wind liet wapperen, "en waar gaat de reis naartoe?"

"Parijs, oen," zei de bestuurder, "je dacht toch niet dat ik jullie oppikte om je er bij Angleur alweer uit te gooien, wat?"

"Wow!" zuchtte Flora, "en hoe laat verwacht U in Parijs te landen?"

"Over een uur of vier. Het weer in Parijs is op het moment puik. Steek shag op, pak pils, en lul vooral met Uw captain." De captain grinnikte.

Flora vroeg wat er in de oplegger zat, en al spoedig was ze in een geanimeerd gesprek geraakt. Wimmie staarde naar buiten, nam het voorbijflitsende landschap in zich op en controleerde het verkeer. Jemig, vrachtwagenchauffeur, dat is ook een mooi beroep! Waarom nog verder studeren voor welzijns-coördinator wanneer je vrij als een vogeltje 's Heeren wegen kon afscheuren? En lang weg, zo lang weg. Ze reden wel helemaal naar Pakistan met van die trucks, dat moest maanden duren. En onderweg alleen de zorgen van de dag: diesel tanken, broodje eten, kletsen met andere leden van de internationale chauffeurs-broederschap, rijden, rijden, broodje eten, diesel tanken, misschien 's wat drank smokkelen, ...

"Zo, we zijn er," zei de bestuurder, "daarginds is een metro-station, je weet toch dat je een 'carnet' met kaartjes moet kopen hè?"

Flora knikte en lachte: "Ja hoor, het was hartstikke gezellig. We kunnen dus ook misschien wel mee terugrijden, hè? Wimmie, doe toch eens die deur open, we zijn er, man!" Stram sprong Wimmie naar buiten. Flora wierp hem zijn bezittingen toe. Hij probeerde nog een routineus 'dank je!'-gebaar naar de bestuurder van de truck maar miste daardoor zijn rugzak. Geen van beide acties werd daarmee een succes.

"Zo," zei Flora, "puik begin! Ik weet een te gek hotelletje ergens achter Pampidou. Daar gaan we eens even lekker inchecken."

Wimmie vond het best. Hij sjokte opgetogen achter Flora aan.

Martha Savannah

HET VOORPORTAAL VAN HET PARADIJS

Wie van plan is de komende tijd aan een ziekte te gaan lijden, kan beter wachten tot 1 april 1991. Dan gaat aan de ... op Randwijck het nieuwe academisch ziekenhuis open. Vanaf die dag is het afgelopen met het getob in het derde bed van de linkerrij op het ziekenzaaltje ergens achter de vierde deur rechts in de tweede gang links, rechts de klapdeur door en dan de trap op naar de tweede verdieping tegenover het mortuarium. Vanaf die dag kan de patiënt de druilrige wereld tijdelijk vaarwel zeggen om zielsgelukkig binnen te treden in een soort medisch re-creatiecentrum. En ook al is het afscheid niet voor tijdelijk, dan kan hij zich toch gelukkig prijzen om op zo'n plaats het tijdelijke voor het eeuwige te verwisselen: men gaat gewoon van het ene naar het andere paradijs. Maar in de meeste gevallen verlaat de patiënt als een herschapen mens, verkwikt door een zorgzame behandeling, dit oord om tegen wil en dank weer lid te worden van de grote bond zonder naam.

bericht uit Maastricht

Inmiddels is de afwerking zo ver klaar dat de mensen, die hier straks komen te werken, op hun verzoek kunnen worden rondgeleid. Gids is niemand minder dan de bouwgemachtigde van de faculteit, prof. dr. Co Greep. Hij geeft commentaar bij het commentaar van de pr-medewerker van het ziekenhuis en snelt vervolgens aan het hoofd van de groep nieuwsgierigen door het gebouw, stroomend met cijfers en wijzend op de doelmatigheid, de doelmatigheid en nog eens de doelmatigheid van het gebouw. Uitkijkend over Randwijck wijst hij op de lege plekken en meldt hij voor de bestemming daarvan op een hele reeks nieuwe bouwprojecten die bij navraag 'bijna rond' blijken te zijn. Naast het ziekenhuis -aan de kant van het MECC- ziet hij drie nieuwe gebouwen verrijzen waarin allerhande instituten en ondernemingen die tegen de universiteit aanleunen, onderdak zullen vinden. Om er een paar te noemen: het Instituut voor Hart- en Vaatziekten, een Europees instituut voor Milieu en Gezondheid, een NMR-afdeling, pacemakerfabrikant Medtronic, een low budget-hotel en nog veel meer. Opvallend is het plan voor een psychiatrisch centrum, waarin een groot van de huidige Vijverdal-capaciteit en de Riagg-activiteiten kunnen worden ondergebracht. Het alom verwenste Vijverdal-gebouw zou dan alleen nog voor geriatrische patiënten dienst blijven doen en in de overblijvende ruimte zouden kantoren gevestigd worden, aldus Greep. Het eerste fase-gebouw van de universiteit, waar nu een groot deel van het medisch en gezondheidswetenschappelijk onderwijs is, blijft zijn universitaire bestemming behouden. De pogingen om voor het gebouw een andere bestemming te vinden zijn gestaakt.

Wie tot nu toe de wit-blauwe kolos langs de autoweg naar Luik alleen van de buitenkant kent, wacht een verrassing bij het betreden van het gebouw. De burcht blijkt van binnen en overzichtelijke eenheid. Vanaf de parkeerplaatsen aan de zijkant komt de bezoeker binnen in een overdekte straat. Onze gids weet te vertellen dat die

even breed als de grote staat, namelijk 14 meter 40. Vanaf die straat (voorlopig 'serrehal' gedoopt), die vijf verdiepingen hoger met een glazen dak is overkapt, vergaapt de bezoeker zich aan de binnenste gevels van de voorbouw, die naar de Maas gekeerd ligt en van de achterbouw langs de spoorlijn en autoweg. De twee delen van het ziekenhuis hebben duidelijk gescheiden functies. De voorbouw is voornamelijk bestemd voor administratie en verpleging van maximaal 650 bedlegerige patiënten, terwijl de achterbouw vooral bestemd is voor de poliklinieken, de dagbehandeling, de operatiekamers en de laboratoria. Een klein gedeelte, veel kleiner dan oorspronkelijk in bedoeling lag, is bestemd voor het onderwijs. Als de bezoeker of een personeelslid honger krijgt, kan hij die verhelpen met een bezoek aan de broodjeswinkel in de overdekte straat, aan het restaurant met achthonderd zitplaatsen op de eerste verdieping, in de snackbar op de vierde of in het 'betere' restaurant dat volgens de nieuwste plannen voor de ingang boven de bushalte moet komen, via een loopbrug te bereiken vanuit de hoofdstraat. Bij de bushalte stoppen niet alleen de stadsbussen, maar ook de pendelbus naar het station-Randwijck, dat op die manier eindelijk ook eens wat reizigers te zien kan krijgen. En wie echt veel haast heeft kan via de speciale ambulance-ingang opzij naar binnen, tot op een paar meter van de reanimatiekamer of via de spoedgevallen-lift naar het operatieblok op de derde verdieping. En voor de allergrootste spoedgevallen kan een heliporter landen op het speciale veldje vlak voor het gebouw. Er kan weinig meer met ons mis gaan na 1 april 1991.

De overzichtelijkheid in achterbouw is het gevolg van de open bouwwijze. In het midden is op de begane grond (nivo 1) een soort atrium, waar de bezoekers van de poliklinieken op hun beurt wachten. Op de hogere verdiepingen zijn de werkruimten in een ring rond de open middenruimte gelegd. In het midden loopt van voor naar achter een verbindingspad. Het dak is ook hier weer van glas. Behalve met licht zal de ruimte met veel bladgroen (bomen, belooft Greep) en met kunstwerken worden gevuld. Voor de kunstenaars in de omgeving lijken gouden tijden aan te breken, want de kunstcommissie mag één procent van de kosten van de ruwbouw aan kunst besteden. Dat komt neer op bijna twee miljoen gulden. Over de grootste opdracht, de invulling van de open polihal met beelden, zijn onderhandelingen gaande met een niet nader genoemde Engelse kunstenaar.

Volgens Greep ligt de bouw uitstekend op schema en is door de zachte winters zelfs een kleine voorsprong ontstaan. De critici van de ziekenhuisbouw, die stiekem zitten te hopen dat de bouwkosten uit de hand lopen, moeten volgens Greep teleurgesteld worden: zoals de zaken er nu voorstaan blijven de kosten binnen de gestelde limiet van 422 miljoen gulden.

De triomfantelijke geluiden vanuit de ziekenhuisbouw steken nog altijd schril af bij het moeizame getob dat de universiteit beleeft aan haar nieuwbouwplannen. Na veel over en weer-gepraat heeft de gemeente eindelijk ingestemd met het ontwerp voor het faculteitengebouw. Na de zomer kan nu de aanbesteding plaatsvinden: als het aan bouwgemachtigde Greep ligt hoeft dat geen openbare aanbesteding te zijn: "We werken uitstekend met deze aannemers, ik zie niet in waarom we nog meer tijd zouden moeten verliezen".

Jacques Herraets